

Sammallimijäkälä

Gytterlav

Protopannaria pezizoides

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Sammallimijäkälä on rupimainen jäkälä, joka muodostuu pienistä, limittäisistä suomuista. Suomut ovat kooltaan 0,5–1 mm, väriltään siniharmaita – ruskeita ja tiiviisti alustalla. Esisekovarsi on usein heikosti kehittynyt. Kotelomaljat ovat hyvin yleisiä ja niitä on yleensä runsaasti. Ne ovat laakeita, halkaisijaltaan 1–2 mm, keskustasta oranssinpunaisia – tummanruskeita. Sekovarsireunus on nystyräinen ja muun seko-varren värinen. Sammallimijäkälä voi muistuttaa taigakulho-jäkälää (*Psoroma hypnorum*), joka on kuitenkin väriltään vihertävä ja jonka kotelomaljat ovat kookkaammat ja selvästi suomureunaiset.

Elinympäristö ja levinneisyys

Sammallimijäkälä kasvaa etenkin sammalilla vanhojen lehtipuiden tyvillä, lahoppuulla ja humuspitoisella maalla. Laji kasvaa sammalilla myös kosteilla kallioilla, kalkkikallioilla, serpentiinikallioilla ja liuskekallioilla. Lajia esiintyy koko Suomessa, mutta Etelä-Suomessa selvästi harvinaisempana kuin pohjoisessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Sammallimijäkälä on taantunut etenkin vanhojen metsien, kookkaiden puiden ja lahoppuun vähenemisen takia. Ilman-saasteiden ja kaivannaistoiminnan takia on hävinnyt etenkin eteläisiä kallioesiintymiä. Samat asiat uhkaavat lajia edelleen. Lisäksi ylisuuri hirvikanta saattaa haitata lehtipuujatkumon säilymistä suojelualueilla. Laji on Suomen eteläpuoliskolla alueellisesti uhanalainen.

Hoitosuositukset

Sammallimijäkälän kasvupaikoilla ja niiden lähiympäristössä tulisi välttää voimakkaita hakkuita, jotta kasvupaikan pienilmasto ei muuttuisi liian kuivaksi ja paahteiseksi. Kasvualustaksi sopivien vanhojen puiden sekä lahoppuujatkumon säilymisestä tulisi huolehtia.

Lähteet

Stenroos, S., Ahti, T., Lohtander, K. & Myllys, L. (toim.) 2011: Suomen jäkäläopas. — Norrlinia 21: 1–534.